

บทที่ 1

บทนำ

1.1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครساแบหลา เป็นการแสดงชุดหนึ่งที่อยู่ในละครในเรื่องอิเหนา บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ซึ่งได้เค้าโครงเรื่องมาจากนิทานปันทิยของชาว อิเหนาบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 มีสำนวนโวหารไพเราะ เข้าใจง่าย เนื้อหาสอดแทรกประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆ เช่น งานพระเมรุ งานสมโภชลูกหลวง พิธีโสกันต์ พิธีแห่สนามใหญ่ เป็นต้น ถ้อยคำที่ใช้ สามารถมาประคิษฐ์ทำรำได้ง่าย ด้วยเหตุนี้จึงได้รับการยกย่องจากรรณคดีสโมสร พ.ศ. 2459 ว่าเป็นยอดของบทละครรำ และ เป็นบทละครที่เหมาะสมนำมาจัดแสดง ต่อมามีการนำบทละครของรัชกาลที่ 2 มาจัดแสดงละครในเรื่อง อิเหนา ซึ่งเนื้อเรื่องของบทละครมีการกล่าวถึง การแบหลาของตัวละคร คือ นางครสา ปรากฏอยู่ในตอนครสาแบหลา

ครสา หมายถึง ชื่อตัวละครฝ่ายนางที่มีบทบาทสำคัญในตอน ครสาแบหลา นางครสาเป็นพระธิดาของท้าวประดาหาร แห่งเมืองประดาหาร ต่อมาได้เป็นพระมเหสี ตำแหน่งประไหมสุหรีของระตูบุศลีหนา แห่งเมืองบุศลีหนา และเมื่อผู้เป็นสามีสิ้นพระชนม์ นางครสาจึงทำพิธีแบหลาเพื่อตายตามสามี

แบหลา¹ เป็นคำกริยา หมายถึง แผล้เต็มที, ฆ่าตัวตาย

แบหลา เป็นชื่อพิธีกรรมอย่างหนึ่งที่มีปรากฏในหมู่เกาะชวาและบาหลีของอินโดนีเซีย ลักษณะพิธีกรรมได้รับอิทธิพลมาจากพิธีสตีของอินเดียในศาสนาฮินดูอีกทอดหนึ่ง การแบหลาคือ การที่สตรีกระโดดเข้ากองไฟ เพื่อตายตามสามี เป็นการแสดงออกถึงความรัก ความซื่อสัตย์กล้าหาญและเด็ดเดี่ยว โดยเชื่อว่าเป็นการไปบาปและจะได้ไปปรนนิบัติรับใช้สามีในโลกภพหน้า ผลของการกระทำจะได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็น วีรสตรี

ดังนั้น ครสาแบหลาในการแสดง หมายถึง การฆ่าตัวตายของนางครสา ด้วยวิธีกระโดดเข้ากองไฟตามแบบพิธีแบหลา ของอินโดนีเซีย ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากพิธีสตีของอินเดีย

¹ มานิต มานิตเจริญ, พจนานุกรมไทย, พิมพ์ครั้งที่ 17, (กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยา, 2531), หน้า 540.

ครุสาแบหฺลา มีทั้งการแสดงที่อยู่ในละครและการรำเดี่ยว เป็นการแสดงที่สื่อให้เห็นถึง การทำพิธีแบหฺลาหรือการฆ่าตัวตายได้อย่างงดงาม โดยการนำกริชมาประกอบการรำรำอวดฝีมือ และในตอนท้ายก่อนการฆ่าตัวตายจะใช้กริชแทงตัวก่อนแล้วจึงกระโดดเข้ากองไฟตามพิธีแบหฺลา การแสดงตอนนี้จึงมีชื่อเรียกว่า รำครุสาแบหฺลา หรือรำกริชครุสา

การนำกริชมาประกอบการรำการแบหฺลา ของนางครุสา เป็นการรำอวดฝีมือที่แสดงถึง ความมุ่งมั่น เด็ดเดี่ยว โน้มน้าวให้ผู้ชมติดตาม การแสดงสื่อถึงลำดับขั้นตอนของพิธีกรรมไปจนถึง การฆ่าตัวตาย ซึ่งการรำกริชโดยส่วนใหญ่จะเป็นการรำของตัวละครพระ เช่น อิเหนารำตัดดอกไม้ ฉายกริช ในการแสดงตอน ตัดดอกไม้ฉายกริช, สุหรานางรำกริช ในการแสดงตอน บวงสรวง เป็นต้น การรำของตัวละคร มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการรำรำอวดฝีมือ และชั้นเชิงการใช้อาวุธในการต่อสู้ จึงแตกต่างจากการรำกริชของนางครุสา ที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการรำรำอวดฝีมือ ชั้นเชิงการใช้อาวุธ ในการฆ่าตัวตาย ซึ่งถือเป็นจุดเด่นประการหนึ่งของการรำครุสาแบหฺลา

การรำครุสาแบหฺลา หรือรำกริชครุสา ได้รับการถ่ายทอดจาก อดีตตัวละครในวังสวน กุหลาบ 2 ท่านคือ คือท่านผู้หญิงแผ้ว สนิทวงศ์เสนี อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย สำนักการ สังคีต กรมศิลปากร และศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2528 และคุณครูเฉลย สุขะวณิช อดีตผู้เชี่ยวชาญด้าน นาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร และศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2530 เมื่อบุคคลทั้ง 2 ท่าน เข้ามารับราชการอยู่ในกรมศิลปากร จึงได้นำทำรำครุสาแบหฺลาที่ได้รับถ่ายทอด จากหม่อมครูแยม (พระ) และหม่อมครูนุ้ม (นาง) ในวังสวนกุหลาบ มาถ่ายทอดให้กับศิษย์กรมศิลปากรทั้งใน สำนัก การสังคีต และในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งผู้ที่ได้รับการถ่ายทอด ต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานการรำที่ดีมี ปฏิภาณไหวพริบ จนสามารถรับการถ่ายทอดได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทำรำครุสา แบหฺลาในระยะแรก (พ.ศ. 2498-2524) ของกรมศิลปากรได้แก่

1. นางนพรัตน์ หวังในธรรม ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
2. นางบุญนาค ทรรทรานนท์ นาฏศิลป์ 9 สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
3. รองศาสตราจารย์สุสดี หลิมสกุล อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ศิษย์รุ่นพี่ของนางนพรัตน์ หวังในธรรม คือ นางสาวอัมพร พวงประยงค์ และ รุ่นเดียวกับนางนพรัตน์ หวังในธรรม คือนางสาวพิมล ว่องไว เคยได้รับการถ่ายทอดทำรำ ครุสา แบหฺลา จากหม่อมครูต่วน ละครคุณพระประยูรวงศ์ (ปัจจุบันนางสาวอัมพร ได้เสียชีวิตไปแล้ว ส่วนนางพิมล มิได้รับราชการในกรมศิลปากร)

หลังจากนั้นในระยะต่อมา นางนพรัตน์ หวังในธรรม, นางบุณนาค ทรรทรานนท์และ รองศาสตราจารย์ผู้สตี หลิมสกุล ได้ถ่ายทอดการร่ำคราสาแบบหลาให้กับศิษย์ 5 ท่านคือ

1. อาจารย์ ดร.สวภา เวชสุรภัย อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการถ่ายทอดทำร่ำคราสาแบบหลาจาก นางนพรัตน์ หวังในธรรม เพื่อทำวิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พ.ศ.2537
2. นางแพรวดาว พรหมรักษา นาฏศิลป์ 6 สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ได้รับการถ่ายทอดทำร่ำคราสาแบบหลาจาก นางบุณนาค ทรรทรานนท์ ในแบบชวา ซึ่งนางบุณนาค ปรับปรุงทำร่ำให้เข้ากับดนตรีที่บรรเลงแบบชวา โดยอาศัยทำร่ำพื้นฐานเดิมของทำร่ำ คราสาแบบหลา เพื่อเผยแพร่
3. นางพัชรารวรรณ ทับเกตุ ครู คศ. 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ได้รับการถ่ายทอด ทำร่ำคราสาแบบหลาจากรองศาสตราจารย์ผู้สตี หลิมสกุล เพื่อการเรียนการสอน
4. นางนฤมล ณ นคร ครู คศ. 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ได้รับการถ่ายทอดทำร่ำ คราสาแบบหลาจากนางนพรัตน์ หวังในธรรม เพื่อการเผยแพร่และการศึกษา
- 5.นางสาวแก้วตา สุขเกษม อาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย โรงเรียนราชินี ผู้ที่ได้รับการ ถ่ายทอดทำร่ำคราสาแบบหลาจากรองศาสตราจารย์ผู้สตี หลิมสกุล เพื่อการศึกษาและการ เผยแพร่

นอกจากนี้ นางนพรัตน์ หวังในธรรม ได้ถ่ายทอดร่ำคราสาแบบหลาให้กับนิสิตสถาบันต่างๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นต้น ส่วนรองศาสตราจารย์ผู้สตี หลิมสกุล ได้ถ่ายทอดร่ำคราสาแบบหลา ให้กับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อการเรียนการสอนและการเผยแพร่

อนึ่งการแสดงชุดคราสาแบบหลาเป็นการแสดงที่ตัวละครตายกลางโรง เชื่อกันว่าเป็นเรื่อง อัปมงคล ทั้งไม่เป็นมงคลกับผู้แสดง จึงไม่นิยมนำมาจัดแสดง การถ่ายทอดตลอดจนการเผยแพร่ จึงมีน้อย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล เมื่อจะแสดงชุดคราสาแบบหลาจึงมีการปฏิบัติก่อนและ หลังการแสดง โดย ครูผู้ถ่ายทอดทำร่ำจะพาศิษย์ไปจุดธูปเทียนบูชาครูบาอาจารย์ ที่ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทการแสดงชุดนี้ เพื่อเป็นการระลึกถึงพระคุณ และขอขมามิครุช่วยให้ศิษย์ มีความจำดี เมื่อถึงวันแสดง ผู้ร่ำต้องไหว้ครุอีกครั้งก่อนที่จะแสดง เพื่อขอครุช่วยคุ้มครองให้การ แสดงดำเนินไปอย่างราบรื่น ปราศจากอุปสรรคใดๆ และเมื่อเสร็จสิ้นการแสดง ผู้ร่ำจะต้องให้พระ รดน้ำมนต์ เพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์ และต้องใส่บาตร หรือทำสังฆทานอุทิศส่วนกุศลให้ครุ เพื่อ เป็นการตอบแทนพระคุณ

ส่วนในเรื่องวิชาการ มีผู้ศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรำครสาแบบหลา คือ งานศิลปนิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของนางผุสดี ศรีตำราญ (ปัจจุบัน คือรองศาสตราจารย์ผุสดี หลิมสกุล) ศึกษาเรื่อง บทบาทและลีลาการแสดงของนางครสา (พ.ศ.2524) ท่านศึกษาไว้เมื่อครั้งเป็นนักศึกษาปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล) และ งานวิจัยในหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตของ อาจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์ อาจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาเรื่อง มโนห์ราบูชาญ: การประยุกต์ทำรำ จากครสาแบบหลา (พ.ศ.2537) จะเห็นได้ว่าการเผยแพร่ และการถ่ายทอดตลอดจนงานวิชาการที่ เกี่ยวกับการรำครสาแบบหลาทั้งในอดีต และปัจจุบันมีน้อยมาก ส่วนใหญ่การถ่ายทอดเป็นไปเพื่อการ เรียนการสอน

ด้วยเหตุดังกล่าวในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการฝึกหัดเพื่อแสดงชุด ครสาแบบหลา ในงานเสวนาทางวิชาการเรื่อง ละครวังสวนกุหลาบ : คุณูปการที่มีต่อกรมศิลปากรครบ 96 ปี ของ คุณครูเฉลย สุขะวณิช ณ โรงละครแห่งชาติ พ.ศ.2543 พบว่าการแสดงชุดนี้มีคุณค่าทางนาฏลักษณ์ ในกระบวนท่ารำ ตามแบบแผนละครใน มีลีลางดงาม แปลกตา และเกรงว่าการแสดงชุดนี้จะ สูญหาย จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษา กระบวนท่ารำและกลวิธีการรำครสาแบบหลา ตามพิธีกรรม แบบหลาที่ปรากฏอยู่ในการแสดงละครใน เรื่องอิเหนา ตอนครสาแบบหลา จากศิลปินทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ นางนพรัตน์ หวังในธรรม นางบุญนาค ทรรทรานนท์ และรองศาสตราจารย์ผุสดี หลิมสกุล ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการสืบทอดการรำครสาแบบหลาในระยะแรก ของ กรมศิลปากร เพื่อนำไปพัฒนาฝีมือ การรำของตนเองและถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ในโอกาสต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพิธีกรรมแบบหลากับการรำเดี่ยวครสาแบบหลา
- 1.2.2. เพื่อวิเคราะห์กระบวนท่ารำ และกลวิธีการรำครสาแบบหลา

1.3. ขอบเขตของการวิจัย

- 1.3.1. ศึกษาการรำเดี่ยวชุด ครสาแบบหลา จากการแสดงในเรื่องอิเหนา ตอน ครสาแบบหลา
- 1.3.2. กรณีศึกษาการรำเดี่ยวครสาแบบหลา จากศิลปิน 3 ท่าน ได้แก่
 - 1.3.2.1. นางนพรัตน์ หวังในธรรม อายุ 69 ปี ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทำรำครสาแบบหลา จากคุณครู เฉลย สุขะวณิช อดีตผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ และศิลปิน แห่งชาติ พ.ศ. 2530

- 1.3.2.2.นางบุญนาค ทรรทรานนท์ อายุ 67 ปี นาฏศิลป์ในระดับ 9 สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ผู้ได้รับการถ่ายทอดทำรำ ครุสาแบหฺลจากท่านผู้หญิงแพ้ว สนิทวงศ์เสนี อดีต ผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ไทย สำนักการสังคีตและศิลป์แห่งชาติ พ.ศ. 2528
- 1.3.2.3.รองศาสตราจารย์ผุสดี หลิมสกุล อายุ 52 ปี อาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทำรำครุสาแบหฺลจากคุณครูเฉลย สุขะวณิช อดีตผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร และศิลป์แห่งชาติ พ.ศ.2530

1.4. วิธีดำเนินการวิจัย

1.4.1. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1.4.1.1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับพิธีกรรมของพิธีสดี และพิธีแบหฺล รวมทั้งความเป็นมาของการรำครุสาแบหฺล ตลอดจนประวัติผู้ที่ถ่ายทอดและผู้สืบทอดการรำครุสาแบหฺลที่ปรากฏในกรมศิลปากรจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

ถึงตีพิมพ์

- ละครวังสวนกุหลาบ กล่าวถึง ประวัติครูและตัวละครในคณะละครวังสวนกุหลาบ
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 กล่าวถึงความหมายของคำต่าง ๆ
- พจนานุกรมไทย โดย มานิต มานิตเจริญ พิมพ์ครั้งที่ 17 พ.ศ. 2531 กล่าวถึง ความหมายของคำต่าง ๆ
- พจนานุกรมภาษา โดย เปลื้อง ณ นคร พ.ศ. 2544 กล่าวถึงความหมายของคำต่าง ๆ
- ประเพณีและพิธีกรรมในวรรณคดีไทย โดย สมปราชญ์ อัมมะพันธุ์ กล่าวถึง ความหมายของคำว่า พิธีสดี หรือ พิธีแบหฺล
- ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต (เกิด-ตาย) โดย เสถียร โกเศศ กล่าวถึงความหมายของคำว่าแบหฺล
- ลัทธิของเพื่อน โดย เสฐียร โกเศศ กล่าวถึง ความหมายของคำว่า สดี ในคัมภีร์ปุราณะ
- ประวัติเครื่องแต่งกาย โดยพวงผกา คุโรวาท กล่าวถึง วัฒนธรรมโบราณของอินเดียเกี่ยวกับพิธีสดี

- เล่าเรื่องอิเหนา โดย โกวิท ตั้งตรงจิตร กล่าวถึงประเพณีของการกระโจนเข้ากองไฟในพิธีเผาศพของสามี คือ พิธีสตี
- วรรณกรรมเรื่องดาหลัง บทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 กล่าวถึง คำว่าแบบหลา ซึ่งปรากฏอยู่ในบทวรรณกรรม
- วรรณกรรมเรื่องอิเหนา บทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 กล่าวถึง ครุสาแบบหลา ซึ่งเป็นตอนหนึ่งที่ปรากฏในบทวรรณกรรม
- สตรีในคัมภีร์ตะวันออก โดยปรีชา ช่างขวัญยืน กล่าวถึง ที่มาของพิธีสตี
- ศาสนาสากล เล่ม 5 โดย หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวถึง เรื่องของเจ้าแม่กาลี ซึ่งได้กล่าวถึง ลัทธินูชาเจ้าแม่มาจากการที่ผู้หญิงกระโดดเข้ากองไฟ
- ลัทธิของเพื่อน โดย เสถียร โกเศศ กล่าวถึง สมัยพื้นลัทธินูชาศก 1200-1740 อธิบายถึงพิธีสตี
- กะเทาะสนิม กริช: แล้ววิถีชีวิตชาวใต้ตอนล่าง โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, สมบูรณ์ ชนะสุข, พิชัย แก้วขาว กล่าวถึง วิถีและพลังฮินดูในชาว
- นิทานเวตาล ของกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ กล่าวถึงการฆ่าตัวตายของสตรีด้วยการกระโดดเข้ากองไฟไปตามผู้มีใจสามี
- แอบมองอินเดีย โดย ชัยชนะ โพธิวาระ กล่าวถึงพิธีสตีในอินเดีย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- สตีในวรรณคดีสันสกฤต ของนางสาวสุวิมล ประกอบไวทยกิจเป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2521 ที่กล่าวถึง พิธีสตี
- บทบาทและลีลาการแสดงของนางครุสา ของนางผุสดี ศรีสำราญ เป็นหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ.2524 กล่าวถึง ที่มาของคำว่าแบบหลา บทบาทและลีลาของนางครุสา
- มโนห์ราบูชาชัย : การประยุกต์ทำรำครุสาแบบหลาของสวภา เวชสุรักษ์ เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2537 ที่กล่าวถึงรำครุสาแบบหลา

1.4.1.2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนาฏศิลป์ วิชาการ และดุริยางค์ไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนาฏศิลป์

- นางนพรัตน์ หวังในธรรม อายุ 69 ปี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ในฐานะที่ท่านมีความใกล้ชิด และเป็นศิษย์เอกท่านหนึ่งที่ได้รับการถ่ายทอดการรำครุสาแบบหลา
- นางบุญนาค ทรรทรานนท์ อายุ 67 ปี อดีตนาฏศิลป์ ระดับ 8 กรมศิลปากร ในฐานะที่ท่านได้รับการถ่ายทอดการรำครุสาแบบหลาจากท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์เสนี และมีประสบการณ์ในด้านการแสดงที่รับบทบาทเป็นนางครุสา
- รองศาสตราจารย์สุสดี หลิมสกุล อายุ 52 ปี อาจารย์ผู้สอนนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะที่ท่านเป็นศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดการรำครุสาแบบหลาจากคุณครูเฉลย สุขะวณิช เพื่อทำวิทยานิพนธ์ศิลป์ และมีประสบการณ์ในการรำครุสาแบบหลาทั้งแบบไทย และแบบชวา

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาการ

- นายประเมษฐ์ บุญยะชัย อายุ 57 ปี อาจารย์ 3 ระดับ 9 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ในฐานะที่ท่านมีความใกล้ชิดกับคุณครูเฉลย สุขะวณิช และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญผู้หนึ่งที่สนับสนุนขอให้คุณครูเฉลย สุขะวณิช นำชุดรำครุสาแบบหลา ซึ่งคุณครูเฉลยได้รับการถ่ายทอดการรำมาจากวังสวนกุหลาบ ออกมาเผยแพร่ผลงานของคุณครูเฉลย สุขะวณิช ให้ประชาชนและลูกศิษย์ได้ชมในงานเสวนาทางวิชาการ เรื่องละครวังสวนกุหลาบ : คุณูปการที่มีต่อกรมศิลปากร ณ โรงละครแห่งชาติ พ.ศ. 2543
- ดร.ชัยชนะ โพธิวาระ อายุ 57 ปี ผู้อำนวยการสถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในฐานะที่ท่านไปศึกษา ณ ประเทศอินเดีย เป็นเวลานาน และท่านได้มีโอกาสศึกษาเรื่องพิธีสตี โดยการหาข้อมูลจากบทความสิ่งตีพิมพ์ในอินเดียและสอบถามข้อมูลจากกลุ่มชนในเมืองที่ท่านไปศึกษา และได้นำข้อมูลเรื่องพิธีสตี มาตีพิมพ์ในหนังสือบางกอกทานตะวันในประเทศไทย

- อาจารย์จำตุรงค์ มนตรีศาสตร์ อายุ 68 ปี ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์โจนลิ่ง และนาฏศิลป์อินเดีย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ในฐานะที่ท่านมีความเชี่ยวชาญนาฏศิลป์อินเดีย และเคยไปศึกษา ณ ประเทศอินเดีย

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดุริยางค์ไทย

- นายศิลป์ ตราโมท อายุ 71 ปี ผู้เชี่ยวชาญทางดนตรีไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ในฐานะที่ท่านมีความเชี่ยวชาญในด้านดนตรีที่เป็นองค์ประกอบในการรำครสาแบบหลา สามารถให้ข้อมูลในเรื่องที่ใช้แสดง
- นายสมาน น้อยนิศย์ อายุ 59 ปี อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ผู้บรรเลงเพลงในการรำครสาแบบหลา และมีประสบการณ์ในด้านการบรรเลงดนตรี สามารถให้ข้อมูลในเรื่องเพลงที่ใช้แสดง

1.4.1.3. จดบันทึกทำรำ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากศิลปิน 3 ท่าน ได้แก่

- นางนพรัตน์ หวังในธรรม
- นางบุญนาค ทรรทรานนท์
- รองศาสตราจารย์ผุสดี หลิมสกุล

โดยการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

1.4.2. การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาประมวล วิเคราะห์ สรุปและเรียบเรียงเพื่อนำเสนอเป็นงานวิทยานิพนธ์ ตามลักษณะการลำดับบทดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 ความเป็นและความสำคัญของปัญหา
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.3 ขอบเขตของการวิจัย
- 1.4 วิธีดำเนินการวิจัย
- 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 ความเป็นมาของการแบหฺลา

2.1 การแบหฺลาในวิถีชีวิต

2.1.1 พิธีสตีในอินเดีย

2.1.2 การแบหฺลาในอินโดนีเซีย

2.2 การแบหฺลาในวรรณกรรม

2.2.1 นิทานเวตาล

2.2.2 คาหฺลิ่ง

2.2.3 อิเหนา

2.3 การแบหฺลาในการแสดง

2.3.1 บทละครที่ใช้ในการแสดง

2.3.2 การแบหฺลาในการแสดงละคร

2.3.3 การแบหฺลาในการรำเดี่ยว

2.4 สรุป

บทที่ 3 ความเป็นมาและองค์ประกอบในการรำครสาแบหฺลาของกรมศิลปากร

3.1 ความเป็นมาของการรำครสาแบหฺลาในกรมศิลปากร

3.1.1 ผู้ถ่ายทอดการรำครสาแบหฺลาของกรมศิลปากร

3.1.2 ผู้รับการสืบทอดท่ารำครสาแบหฺลาของกรมศิลปากร

3.1.3 จาริตของการถ่ายทอดท่ารำครสาแบหฺลา

3.2 องค์ประกอบการรำครสาแบหฺลาในรูปแบบการรำเดี่ยว

3.2.1 บทบาทของนางครสา

3.2.2 ผู้แสดง

3.2.3 ขั้นตอนในการรำเดี่ยว

3.2.4 บทร้องและเพลงที่ใช้ในการรำเดี่ยว

3.2.5 วงดนตรีที่ใช้ประกอบการรำ

3.2.6 เครื่องแต่งกาย

3.2.7 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง “กริช”

3.2.8 ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก

3.2.9 โอกาสที่ใช้ในการแสดง

3.3 สรุป

บทที่ 4 วิเคราะห์กระบวนการทำราคาแบบหลายในการค้าเดี่ยว

- 4.1 การวิเคราะห์กระบวนการทำราคาแบบหลายแบบฉบับ นางนพรัตน์ หวังในธรรม
- 4.2 การวิเคราะห์กระบวนการทำราคาแบบหลายฉบับ นางบุญนาค ทรรทรานนท์
- 4.3 การวิเคราะห์กระบวนการทำราคาแบบหลายฉบับรองศาสตราจารย์ผู้สดี หลิมสกุล
- 4.4 วิเคราะห์กระบวนการทำราคาและกลวิธีที่ใช้ในการค้าทั้ง 3 ฉบับ
- 4.5 สรุป

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์การราคาแบบหลายให้ปรากฏเป็นแบบแผนที่ชัดเจนในสังคมไทย
- 1.5.2. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่อไป
- 1.5.3. เพื่อเป็นแนวในการขยายผล การรัฐคดีอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม